

1568 Loopplaats Wedde

1580 Vestingen en Schansen

1665 Münsterse oorlogen

Wat komt hier aan bod?

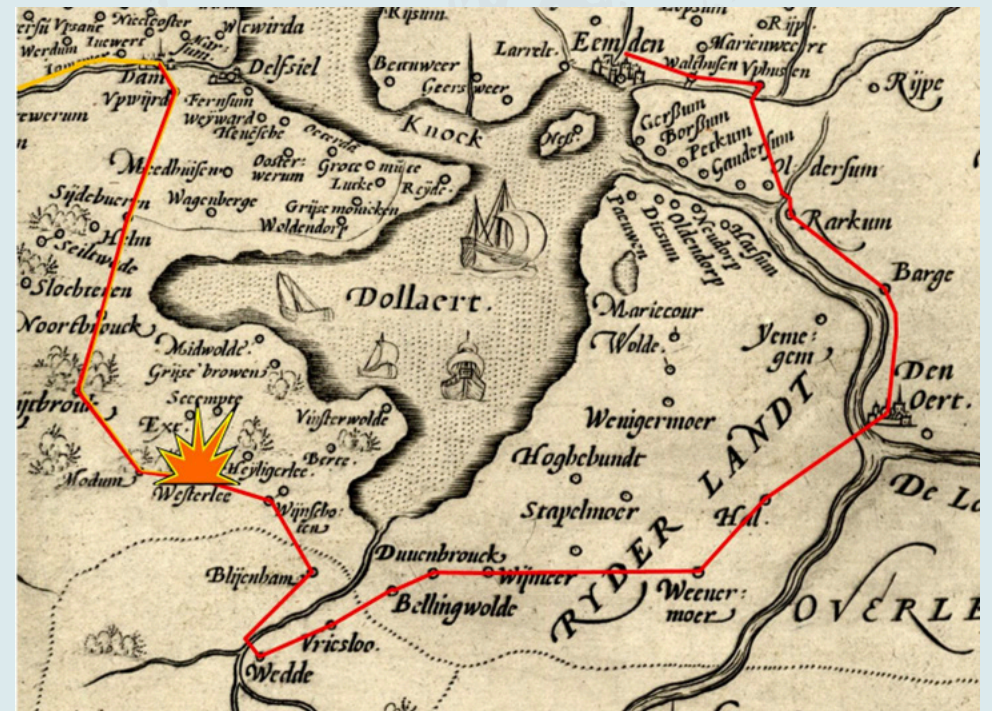
- Burcht Wedde: doorgang en verzamelplaats bij de Slag om Heiligerlee.
- Graaf Lodewijk van Nassau leidde de opstandelingen in het Noorden.
- Start van de Tachtigjarige Oorlog in het noorden.
- Monument bij Heiligerlee herinnert aan deze gevechten.

- Strijd van Nederland tegen Spanje (1568–1648).
- Mensen vochten voor vrijheid.

- Lodewijk en Adolf wilden naar Groningen trekken.
- De brug bij Wedde werd bewaakt door Spaanse soldaten.
- Ze veroverden de Burcht van Wedde: hun eerste overwinning in het Noorden.
- Wedde werd een belangrijke doorgangspolek voor soldaten.

- Na Wedde trokken Lodewijk en Adolf verder.
- Ze wonnen de eerste veldslag tegen de Spanjaarden.
- Groot verdriet: Adolf sneuvelde.
- Lodewijk besloot de strijd voor vrijheid voort te zetten.

Kijk filmpje: <https://youtu.be/SVxU1uxl57g>

Bekijk de strip:

<https://stripmakerdesvaderlands.nl/strips/de-slag-bij-heiligerlee/>

- Het gebied was vroeger een moeras.
- Alleen een zandrug (tange) was begaanbaar.
- Willem van Oranje liet daar in 1580 een vesting bouwen: Bourtange.
- Doel: om de bevoorrading van Spaanse troepen vanuit Duitsland naar de stad Groningen af te sluiten.

Kijk filmpje: mini -docu over Bourtange (6.44 min.)
<https://museumtv.nl/tentoonstelling/de-collecties-van-vesting-bourtange/>

- Een kleine verdedigingsplek van aarde, hout en water.
- Makkelijk te bouwen en te verdedigen.
- Een vesting is groter en hier wonen ook soldaten en burgers in huizen.

- Door inpoldering veranderde het landschap.
- Hierdoor ontstond een nieuwe route van Duitsland naar de stad Groningen.
- Om die te verdedigen werd de Langakkerschans aangelegd, later Nieuweschans genoemd.
- De Bellingwolderschans kreeg toen de naam Oudeschans.

- Einde van de Tachtigjarige Oorlog.
- Nederland werd officieel erkend als onafhankelijk land.
- Geboorte van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.
- Westerwolde kwam onder bestuur van de stad Groningen.

- Nieuwe vijand: Bommen Berend (Bernhard van Galen), bisschop van Münster.
- In 1672: het Rampjaar, viel hij Nederland aan.
- Hij wilde o.a. de stad Groningen veroveren.

- BB moest langs Bourtange om Groningen te veroveren.
- Kapitein Johan Prött verdedigde Bourtange. BB bood hem 200.000 gouden munten aan om op te geven. Prött weigerde: "200.000 kogels kun je krijgen!"
- De vesting hield stand: BB trok weg.

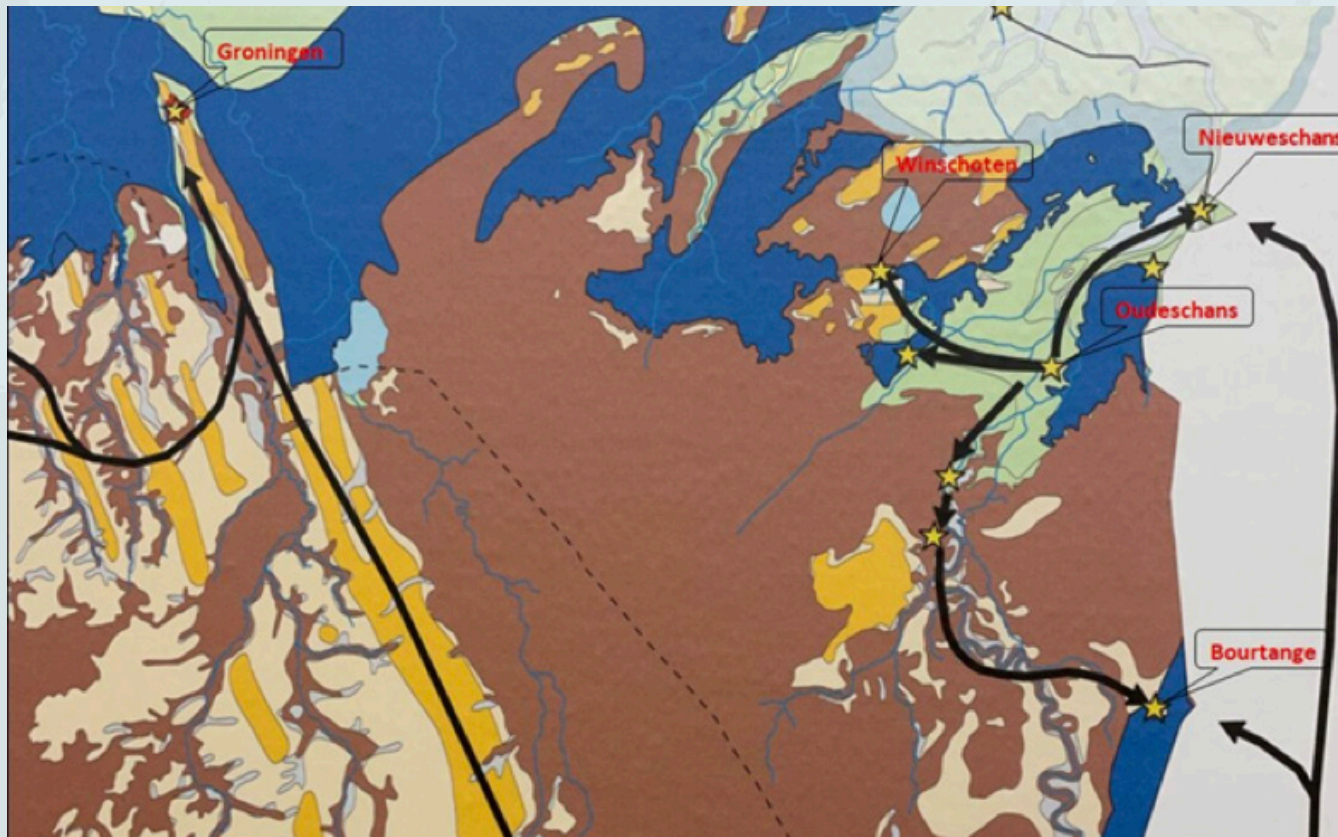

Bommen Berend

Johan Prött

- Toen dat mislukte, nam hij Nieuweschans en Oudeschans in.
- Grote gebieden werden onder water gezet om hem tegen te houden: inundatie.

BB trok verder naar Groningen. Zijn bom doodde Albertina, de vrouw van Prott.

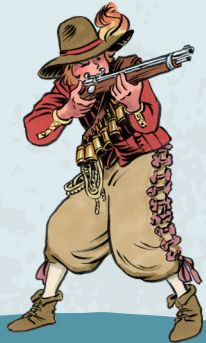

De stad hield stand: Groningen werd bevrijd. Dat vieren we nog steeds op 28 augustus.

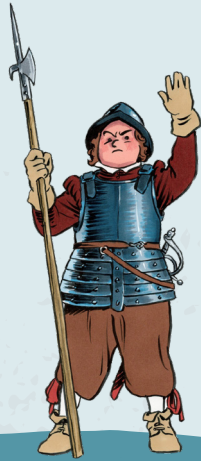
- 1851: vesting opgeheven; werd een gewoon dorp.
- 1960–1992: dorp liep leeg, maar de vesting werd herbouwd.
- 1992: reconstructie klaar: nu toeristische trekpleister.
- Binnenkort: wij gaan op missie om Bourtange te beschermen!

- Speurtocht
- Zoek: Volg de plattegrond
- Speel je rol: Schutter, wachter, verkenner of verzorger
- Noteer: Los de lettervraag op
- Verzamel alle letters en kraak de geheime code!

Schutter

Wachter

Verkenner

Verzorger

Vraag 1: Waarom werd Vesting Bourtange gebouwd?

- A) Om soldaten te huisvesten
- B) Om de weg naar Groningen af te sluiten
- C) Voor handel

Vraag 2: Wat gebeurde er bij de Slag bij Heiligerlee?

- A) Lodewijk verloor
- B) Lodewijk won, maar verloor zijn broer Adolf
- C) Er was geen strijd

Vraag 3: Wie verdedigde Bourtange heldhaftig?

- A) Bommen Berend
- B) Lodewijk van Nassau
- C) Kapitein Prott

1. B) Om de weg naar Groningen af te sluiten
2. B) Lodewijk won, maar verloor zijn broer
3. C) Kapitein Prott

- Wat zou jij doen als jouw stad wordt aangevallen?
- Waarom denk je dat de schansen en vestingen op bepaalde plekken zijn gebouwd?
- Wat zou er gebeuren als ze er niet waren geweest?
- Wat vind jij bijzonder aan vesting Bourtange?